

Силабус курсу ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Назва українською мовою	Камерний ансамбль			
Назва англійською мовою	Chamber ensemble			
Код	02 «Культура і мистецтво»			
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво» Спеціалізація: фортепіано, струнні інструменти			
Освітня програма	освітньо-наукова			
Рівень освіти	третій			
Рік навчання	1,2			
Форма навчання	денна			
Кількість годин / кредитів ЕСТ8	180/6			
Розподіл годин за видами занять	Індивідуальні заняття		Самостійні заняття	
	90годин		90годин	
Контрольні заходи	модулі	концерти	заліки	екзамени
	4	2	2	2
Статус дисципліни / кредитного модуля	Предмет за вибором			
Мова викладання	українська			

Кадрове забезпечення

Кафедра, що забезпечує викладання	Кафедра камерного ансамблю			
Викладач (індивідуальні заняття)	Повзун Людмила Іванівна, доктор мистецтвознавства, професор кафедри камерного ансамблю			
Е-mailта інші контакти викладача	ludmila.povzun@gmail.com +38(096)749-44-29 +38(066)325-39-35			
Викладач (індивідуальні заняття)	Зима Людмила Вікторівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри камерного ансамблю			
Е-mailта інші контакти викладача	Luda_Zima@mail.ru 38(068)318-15-72			

Цілі та предметні результати навчання

Компетентності	<ul style="list-style-type: none"> - Концертне виконання камерно-ансамблевих творів вищого ступеню складності. - Артистична та переконливо-достовірна інтерпретація ансамблевого твору в умовах публічного концерту. - Навички професійної творчої співпраці з інструменталістами різних органологічних складів. - Опанування творів авторів різних стильових напрямів та історичних епох . - Усвідомлення тематичного значення кожної
----------------	---

		інструментальної партії в інтерпретаційній цілісності твору. - Здатність до колегіальності в ансамблевій діяльності, до формування професійно-творчих взаємин із співучасниками виконавського процесу. - Навички перекладу певного камерно-ансамблевого твору для іншого ансамблевого складу.
Здатності		- Здатність до самостійної роботи над технічними та художніми завданнями у виконуваному творі. - Здатність до визначення функціональної ролі власної інструментальної партії в ансамблевій фактурі певного твору. - Здатність до опанування художнього змісту твору та його стильових особливостей (авторських, певної національної школи, історичної епохи). - Здатність до мобільного звукового динамічного балансу в процесі ансамблевого виконання. - Усвідомлення фактурно-рольового співвідношення ансамблевих партій у рівноправності та підпорядкованості смислового цілого. - Здатність до психологічно-комунікативної довіри у виконавській взаємодії з учасниками ансамблевого колективу.
Результати навчання	Знання	Аспірант отримує знання: – про камерно-ансамблеву творчість як форму творчих взаємин музикантів; – щодо жанрових та стильових особливостей камерно-ансамблевих творів; – щодо процесів професійного формування особистості виконавця; – щодо методів опанування ансамблевої фактури у творах для великих інструментальних складів; – про палітру артикуляційних та динамічних можливостей виконавця в ансамблі.
	Вміння	– Аспірант набуває вмінь: – виконання камерно-ансамблевих творів, що відповідають професійним вимогам програми освітньо-кваліфікаційного рівня; – артистичного виконання та переконливості інтерпретації, що свідчать про наявність зрілої творчої позиції; – опанування художнього змісту твору та його стильових особливостей; – розуміння ролі та функції всіх партій ансамблю у загальній інтерпретації та драматургії твору, динамічної рівноваги у співвідношенні звучання кожної з партій в ансамблевій фактурі твору.
Вимоги до підготовки слухачів (міждисциплінарні зв'язки, що сприяють вивченню дисципліни)		Камерно-ансамблеве виконавство – як процес поєднання різних органологічно-виконавських якостей у спільній художній інтерпретації - потребує інтеграції з певними творчо-практичними сферами: – сольним виконавством у рішенні інструментально-технологічних та ансамблево-художніх задач на інструментах з різною специфікою звуковидобування; – соціальною та музичною психологією у питаннях фізично-психологічної сумісності, спільності психологічних установок (довготривалої та короткотривалої дії) на досягнення колективної художньої мети; – музичною естетикою в процесах гармонійного поєднання різних інструментальних складових ансамблевого комплексу; – просторовою акустикою в проблематиці динамічного та

артикуляційного узгодження у різних просторово-акустичних умовах ансамблевого виконання.

Зміст дисципліни
(перелік рекомендованої камерно-ансамблевої літератури)

Сонати для скрипки і фортепіано

Бабаджанян А.	Соната
Барток Б.	Сонати № 1,2
Бетховен Л.	Сонати № 3,6,7,9,10
Брамс Й.	Сонати №1 – 3
Гріг Е.	Соната: № 3
Дебюссі К.	Соната соль-мінор
Пуленк Ф.	Соната
Лятошинський Б.	Соната
Равель М.	Соната
Скорик М.	Сонати № 1,2
Стравинський І.	Концертний дует
Танєєв С.	Соната
Франк С.	Соната
Фрейдлін Я.	Соната «В трьох листах»
Шимановський К.	Соната «Міфи»
Шостакович Д.	Соната
Штраус Р.	Соната
Шуман Ф.	Сонати №1, 2

Сонати для альту і фортепіано

Брамс Й.	Соната №1, 2
Василенко С.	Соната
Вінклер А.	Соната
Іщенко Ю.	Соната №1, 2
Кодай З.	Соната для віолончелі (альта) і фортепіано
Онеггер А.	Соната
Рахманінов С.	Соната для віолончелі (альта) і фортепіано
Рубінштейн А.	Соната фа-мінор соч. 49
Шостакович Д.	Соната

Сонати для віолончелі і фортепіано

Барбер З.	Соната
Бетховен Л.	Сонати: № 3 – 5
Брамс Й.	Сонати № 1,2
Бріттен Б.	Соната
Гріг Е.	Соната
Дебюссі К.	Соната
Кодай З.	Соната

Мяковський Н.	Сонати №1, 2
Прокоф'єв С.	Соната
Пуленк Ф.	Соната
Рахманінов С.	Соната
Стравинський І.	Концертна сюїта
Хачатурян К.	Соната
Хіндеміт П.	Сонати №1, 2
Шнітке А.	Соната
Шопен Ф.	Соната
Шостакович Д.	Соната
Штогаренко А.	Соната
Штраус Р.	Соната
Шуман Р.	«Три фантастичні п'єси» (для кларнета) П'ять п'єс для віолончелі і фортепіано

Тріо для скрипки, віолончелі і фортепіано

Аренський О.	Тріо соч. 32, 73
Бабаджанян А.	Тріо
Бетховен Л.	Тріо №5, 7
Брамс Й.	Тріо сі-мажор соч. 8, до-мажор соч. 87 до-мінор соч. 101 ля-мінор соч. 114 для кларнета, віолончелі і фортепіано мі-бемоль мажор соч. 40 для скрипки, валторни і фортепіано 8 п'єс (варіант для скрипки, віолончелі і фортепіано)
Брух М.	Тріо
Галінін Р.	Тріо ор. 5, ор. 21 «Думки», ор. 65, ор. 90
Дворжак А.	Тріо для фортепіано, скрипки, альту (або віолончелі)
Золотарьов В.	Класичне тріо соч. 16
Косенко В.	Драматичне тріо
Крейн М.	Тріо №1, 2
Людкевич З.	Тріо № 1, 2
Лятошинський Б.	Тріо ре-мінор ор. 49, до-мінор ор. 66
Мендельсон Ф.	Тріо
Нагдян С.	Тріо
Равель М.	Тріо ре-мінор («Пам'яті великого митця»)
Рахманінов С.	Тріо
Свиридов Г.	Тріо № 1,2
Сен-Санс К.	Тріо №1, 2
Сидоренко-Малюкова Т.	Тріо «Пам'яті Шопена»
Сметана Б.	Тріо
Франк Ц.	Тріо «Пам'яті великого артиста»
Чайковський П.	Тріо
Шопен Ф.	Тріо ор. 67 «Пам'яті І.Соллертинського»
Шостакович Д.	«Молодіжне тріо»
Штогаренко О.	Тріо ор.99, 100
Шуберт Ф.	Тріо ор. 63, 80, 110
Шуман Р.	

КВАРТЕТИ

для фортепіано, скрипки, альту і віолончелі

Бетховен Л.	Квартети мі-бемоль-мажор, ре-мажор, до-мажор
Брамс Й.	Квартети ор. 25, 26, 60
Мессіан О.	Квартет «На кінець часу» (з кларнетом)
Моцарт В.	Квартети соль-мінор, мі-бемоль-мажор

Танєєв С. Квартет .
Шуман Р. Квартет ор. 47 мі-бемоль-мажор

КВІНТЕТИ

для фортепіано, двох скрипок, альту та віолончелі

Аляб'єв О. Квінтет
Аренський О. Квінтет
Барвинський В. Квінтет
Бацевич Р. Квінтети №1, 2
Богданов-Березовський. Квінтет
Бородін А. Квінтет
Дворжак А. Квінтети ор. 5, 81
Лятошинський Б. Український квінтет
Маєрський Т. Квінтет
Сен-Санс К. Квінтет
Сильвестров В. Квінтет
Танєєв О. Квінтет
Фібіх З. Квінтет для скрипки, кларнета, валторни, віолончелі і фортепіано
(перекладення для струнних)
Шостакович Д. Квінтет
Шуберт Ф. Квінтет для скрипки, альту, віолончелі, контрабаса і ф-но
Шуман Р. Квінтет

ЗМІШАНІ АНСАМБЛІ

для струнних і духових інструментів з фортепіано

ТРІО

Барток Б. Тріо „Контрасти” для скрипки, кларнета та фортепіано.
Бетховен Л. Тріо сі-бемоль мажор ор. 11 для фортепіано, кларнета (скрипки) і віолончелі
Брамс Й. Тріо для скрипки, валторни (альта) і фортепіано
Тріо ор. 114 для кларнета (скрипки або альту), віолончелі і фортепіано
Брух М. 8 п'єс для кларнета, альту і фортепіано
Три п'єси для альту/саксофона, кларнета і фортепіано
Вебер К.М. Тріо для флейти, віолончелі і фортепіано
Мендельсон Ф. Тріо ор. 49 для флейти, віолончелі і фортепіано
Мійо Д. Сюїта для скрипки, кларнета і фортепіано
Стравинський І. «Історія солдата» для скрипки, кларнета і фортепіано

КВАРТЕТИ

Мессіан. О. Квартет «На кінець часу» для кларнета, скрипки, віолончелі і фортепіано

КВІНТЕТИ

Гедіке О. Квінтет для скрипки, кларнета, валторни, віолончелі і фортепіано
Жоліве А. „Плач Лінос” для флейти, скрипки, альту, віолончелі і ф-но
Подгайц Е. Квінтет для 2-х скрипок, фагота, контрабаса і фортепіано
Фібіх З. Квінтет для скрипки, кларнета, валторни, віолончелі і фортепіано
Шенберґ А. Камерна симфонія для скрипки, флейти, кларнета, віолончелі і фортепіано

СЕКСТЕТИ, СЕПТЕТИ І ОКТЕТИ

Балакирев М.	Октет для ф-но, скрипки, альту, віолончелі, контрабаса, флейти, гобоя і валторни
Барвинський В.	Секстет для 2-х скрипок, альту, віолончелі, контрабаса і фортепіано
Глінка М.	Секстет для 2-х скрипок, альту, віолончелі, контрабаса і фортепіано
Карабіц І.	Концертний дивертисмент для 2-х скрипок, альту, фортепіано, віолончелі і контрабаса
Прокоф'єв С.	Увертюра на єврейські теми для кларнета, 2-х скрипок, альту, віолончелі і фортепіано
Сен-Санс К.	Септет для 2-х скрипок, альту, віолончелі, контрабаса, труби, і фортепіано
Таранов О.	«Патетичний секстет» для ф-но, 2-х скрипок, альту, віолончелі і контрабаса
Томльнова А.	«Deo Volentum» для ф-но, струнного квартету, контрабаса і труби
Шамо Ю.	Секстет для струнного квартету, флейти і фортепіано

Методичне забезпечення

1. Аджемов К. Двухчастные скрипичные сонаты В. А. Моцарта в классе камерного ансамбля // Камерный ансамбль. Москва, 1979.
2. Аджемов К. Избранные произведения К. Дебюсси в классе камерного и фортепианного ансамбля. Москва, 1979.
3. Белецкий И. Фортепианный квинтет Д. Шостаковича // Черты стиля Шостаковича. Москва, 1962.
4. Бондурянский А. Фортепианные трио Й. Брамса. Москва, 1986.
5. Бялый И. Из истории фортепианного трио. Генезис та становление жанра. Москва, 1989.
6. Вахраньов Ю. Ф. Клавир і клавирна музика на Україні середини XVII — першої чверті XIX століть в історичних та літературних матеріалах // Збірка наукових праць ХІМ. Харків: Музична Харківщина, 1992. С.159–174
7. Веркіна Т. Актуальне інтонування як виконавська проблема : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мист. : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Одеса, 2008. 16 с.
8. Вульфус П. Классические и романтические тенденции в творчестве Шуберта : на материале инструментальных ансамблей. М. : Музыка. 1974. 83 с.
9. Гайдамович Т. Виолончельные сонаты Л. Бетховена. Москва, 1982.
10. Гайдамович Т. Фортепианные трио Моцарта. Комментарии, советы. Москва, 1987.
11. Готлиб А. Основы ансамблевой техники. М.: Классика XXI, 2005. 94 с.
12. Денисов Э. “Ода” для кларнета, фортепиано и ударных : Авторский анализ // Музыка Эдисона Денисова : [сб. трудов МГК им. Чайковского]. М., 1995. С. 122–123.
13. Денисов Э. Современная музыка и проблемы эволюции композиторской техники . М., 1986. 258 с.
14. Зима Л. Жанр фортепианного квінтету як історико-стильовий феномен: типологічний аспект: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мист. : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Одеса, 2014. 16с.
15. Зінькевич О. Камерна музика : На допомогу лектору. К.: Знання, 1967. 17 с.
16. Кашкадамова Н. Мистецтво виконання на клавирно-струнних інструментах (клавикорд, клавесин, фортепіано) XIV–XVIII ст. Тернопіль: Астрон, 1998. 299 с.
17. Камерный ансамбль: Педагогика и исполнительство: научные труды Московской государственной консерватории имени П. И. Чайковского. Сборник 15 / [сост. Р. Р. Давидян ; ред. Т. А. Ершова; рец. К.А. Фортунаров], вып. 2. М.: НТЦ : Консерватория, 1996.
18. Камерно-інструментальний ансамбль: Історія, теорія, практика. Виконавське мистецтво : наукові збірки Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка. Львів: Сполом, 2015. Випуск 34. 564 с.
19. Камерно-інструментальний ансамбль: Історія, теорія, практика: Виконавське мистецтво : наукові збірки ЛНМА імені М. В. Лисенка. Львів: Сполом, 2011. Випуск 25. 412 с.
20. Камерно-інструментальний ансамбль: Історія, теорія, практика : Виконавське мистецтво : наукові збірки ЛНМА імені М. В. Лисенка. Львів: Сполом, 2013. Випуск 31. 340 с.
21. Людкевич С. Про красу звуку: Дослідження, статті, рецензії, виступи // Історія української музики / [упор., ред., перекл., вст. ст. З. Штундера]; Інститут українознавства ім. І.

Кирп'якевича. Львів: Видавництво М. Коць, 1999. Т. 1. Вип. 5. 495 с.

22. Миронов, Л. Трио Бетховена для фортепиано, скрипки и виолончели. Некоторые вопросы исполнения / Л. Миронов. – Москва, 1974.

23. Оленев, М. Из истории западноевропейского фортепианного квинтета конца 18-19 века // Камерный ансамбль. Вып. 2.. Москва, 1996.

24.Повзун Л.І. Історія камерних інструментально-ансамблевих жанрів /посібник для студентів вищих навчальних мистецьких закладів. Одеса: Астропринт, 2013. 214 с.

25.Повзун Л. Камерність як комунікативний феномен інструментально-ансамблевої творчості // European Applied Sciences, #12. 2016. С. 8–12.

26.Повзун Л.Феномен камерності в системі інструментально-ансамблевих жанрів : монографія. Одеса: Астропринт, 2016. 280 с.

27. Польская И.И. Камерный ансамбль: история, теория, эстетика. Харьков, 2003.

28.Польская И.И. Жанровая специфика камерного ансамбля эпохи Барокко (семантический функционально-ролевой аспекты) // Вісник Міжнародного Слов'янського ун-ту : наук.-теор. журна 2004.

29.Польська І.І. Камерний ансамбль доби віденського класицизму (до питання про жанр кристалізацію) // Теоретичні та практичні питання культурології : [зб. наук. ст.]. Мелітополь : Са 2004. Вип. XVII. С. 3–11.

30.Поляков, В. Камерные ансамбли П. Хиндемита с участием фортепиано (исполнительские рекомендации) // О мастерстве ансамблиста. – Ленинград, 1987.

31.Раабен Л. Камерная инструментальная музыка первой половины XX века . Л. : Советский композитор, 1986. 197 с.

32.Сайфуллин Р. А. « Сонаты Бетховена для скрипки и фортепиано (ор. 12 № 1, 2, 3, ор. 23 и 24): Семантика нотного текста (взгляд педагога-исполнителя)» Казань, 2008.

33.Сухов, С. Редакция сонат Бетховена для скрипки и фортепиано Л. Вейнера и ее использование в классе камерного ансамбля // О мастерстве ансамблиста. Ленинград, 1987.

34.Хохлова А. Л. «Клавирные трио Йозефа Гайдна в контексте игрового пространства - времени» Москва,2009.

35. Царегородцева Л. М. Эволюция жанра большого камерно-инструментального ансамбля с участием фортепиано: диссертация ... кандидата искусствоведения: 17.00.02. Тамбов, 2005. 224 с.

46.Черная М. Р. «Традиционное и индивидуальное в клавирной музыке и камерных ансамблях с клавиром В. А. Моцарта» 2009.

Метод оцінювання

Семестр I	Модуль 50 балів	Залік 50 балів	Концерт 100 балів	Екзамен 100 балів
Семестр II	Модуль 50 балів	Залік 50 балів	Концерт 100 балів	Екзамен 100 балів
Семестр III	Модуль 50 балів	Залік 50 балів	Концерт 100 балів	Екзамен 100 балів

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Політика курсу	
<i>Правила взаємодії</i>	<p>Дотримання положень «Кодексу академічної доброчесності ОНМА імені А.В. Нежданової» та «Положення про академічну доброчесність ОНМА імені А.В. Нежданової»</p> <p><i>Додатково:</i> Політика співпраці</p> <p>Співпраця студентів у розв'язанні проблемних завдань дозволена, але відповіді кожний студент захищає самостійно. Взаємодія студентів під час іспиту / тестування категорично забороняється і будь-яка така діяльність буде вважатися порушенням академічної доброчесності згідно принципів ОНМА імені А.В. Нежданової щодо академічної доброчесності.</p>
<i>Додаткова Інформація</i>	<p>Навчальна програма дисципліни «Камерний ансамбль», ухвалена Вченою радою ОНМА імені А.В. Нежданової (протокол №2 від 11.09.2019).</p> <p>Робоча програма кредитного модуля «Камерний ансамбль», розроблена професором каф. камерного ансамблю ОНМА імені А.В. Нежданової Повзун Л.І. та ухвалена науково-методичною комісією ОНМА імені А.В. Нежданової (протокол №1 від 25.09.2019).</p>